

19 Μαρτίου 1920

Η Μοίρα της Κοινωνίας των Εθνών

Μια από τις 14 ειρηνευτικές προτάσεις του προέδρου των ΗΠΑ, Γούντρο Ουίλσον, για τη λήξη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, αυτή για τη μεταπολεμική πραγματικότητα, ήταν και η δημιουργία ενός παγκόσμιου οργανισμού: Θα επίλυε τις διαφορές και θα επέβλεπε την τήρηση της ειρήνης. Γεννήθηκε έτσι η ιδέα για την ίδρυση της Κοινωνίας των Εθνών (ΚτΕ). Ο νέος οργανισμός, που προβλέφθηκε από τη συνθήκη των Βερσαλλιών, θα ξεκινούσε μετά την επικύρωσή της από τις ενδιαφερόμενες δυνάμεις (τις νικήτριες ΗΠΑ, Βρετανία, Γαλλία, Ιταλία και τη νικημένη Γερμανία). Η συνθήκη των Βερσαλλιών επικυρώθηκε ως τις 10 Ιανουαρίου 1920 από τα κοινοβούλια Βρετανίας, Γαλλίας, Ιταλίας και Γερμανίας αλλά απορρίφθηκε από τη γερουσία των ΗΠΑ.

Οι Αμερικανοί εναντιώνονταν στο άρθρο 10 του καταστατικού της ΚτΕ που προέβλεπε ότι τα κράτη - μέλη της έπρεπε να συνδράμουν στρατιωτικά όποιο κράτος – μέλος δεχόταν επίθεση κατά της εδαφικής του ακεραιότητας και της πολιτικής του ανεξαρτησίας. Οι πολέμιοι του νέου θεσμού αντιδρούσαν «στο δικαίωμα της ΚτΕ να στέλνει τα παιδιά μας στον πόλεμο». Άλλωστε, για τους Αμερικανούς, η αιτία της συμμετοχής τους στον πόλεμο είχε λήξει με την κατάρρευση της Γερμανίας. Πια, μπορούσαν να επανέλθουν στο «δόγμα Μονρόε» που από τον 19^ο αιώνα διακήρυσσε την απαγόρευση της εμπλοκής των Ευρωπαίων σε θέματα της Αμερικής και των Αμερικανών σε θέματα της Ευρώπης. Ήταν 19 Μαρτίου του 1920, όταν οι ΗΠΑ αρνήθηκαν να υπογράψουν την Συνθήκη των Βερσαλλιών και να μπουν στην Κοινωνία των Εθνών. Τυπικά, επέστρεφαν στον απομονωτισμό τους.

Με όλα αυτά, στην «ΚτΕ», δεν μετείχε ο κύριος εμπνευστής της, οι Ηνωμένες Πολιτείες. Την επηρέαζαν όμως. Το καταστατικό της ΚτΕ προέβλεπε ότι μετείχαν αυτοδικαίως σ' αυτήν τα 32 κράτη των νικητών τα οποία λογίζονταν «ιδρυτικά μέλη». Από τα ουδέτερα στον πόλεμο κράτη, μπορούσαν να γίνουν δεκτά όσα, μέσα σε δυο μήνες από τη λήψη της σχετικής πρόσκλησης, αποδέχονταν «άνευ όρων» το καταστατικό της, συνολικά 13 χώρες. Για τους νικημένους (επίσης 13) έπρεπε να δοκιμαστεί η προσήλωσή τους στην ειρήνη για να μπορούν να υποβάλουν αίτηση να γίνουν δεκτοί. Και πάλι, έπρεπε να εξασφαλίσουν τη

συγκατάθεση των δύο τρίτων των ιδρυτικών μελών για να εγκριθεί η αίτησή τους. Στην κατηγορία αυτή, οι εμπνευστές του κανονισμού περιέλαβαν και την κομμουνιστική Ρωσία καθώς και τα κράτη που είχαν αποσπαστεί από την τσαρική επικράτεια. Η Ρωσία κατάγγειλε τον θεσμό ως όργανο του ιμπεριαλισμού. Έτσι κι αλλιώς, με τη Ρωσία και τις ΗΠΑ έξω από τον οργανισμό, η ΚτΕ δεν φαινόταν να έχει μέλλον.

Στη συνέλευση της ΚτΕ, η Βρετανία εξασφάλισε έξι ψήφους, μια της μητρόπολης και από μία των αποικιών της Καναδά, Αυστραλίας, Νέας Ζηλανδίας, Ινδιών και Νοτιοαφρικανικής Ένωσης. Αλλά και οι εκτός οργανισμού ΗΠΑ διέθεταν πέντε ψήφους, αυτές των από τις ΗΠΑ εξαρτημένων κρατών Κούβας, Αϊτής, Παναμά, Λιβερίας και Νικαράγουα. Με την Πορτογαλία να ακολουθεί τα κελεύσματα της Βρετανίας, οι δυο αγγλοσαξονικές χώρες δεν δυσκολεύονταν να περνούν τις θέσεις τους, ενώ παράλληλα μπορούσαν να απορρίψουν την ένταξη όποιας χώρας την παρουσία δεν επιθυμούσαν καθώς οι σε ψήφους δύναμή τους υπερέβαινε το ένα τρίτο.

1842: Γεννιέται ο Γουάιτ Ερπ, θρυλικός σερίφης και ήρωας του επεισοδίου στο Ο.Κ. Κάρολ όπου αντιμετώπισε τη συμμορία των Κλάντον.

1906: Γεννιέται ο Αδόλφος Αιχμαν, στέλεχος των ναζί και υπεύθυνος για την εξόντωση χιλιάδων εβραίων στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο. Στα 1960, εντοπίστηκε στην Αργεντινή, συνελήφθη και καταδικάστηκε στο Ισραήλ σε εκτέλεση.

1944: Οι Γερμανοί εισβάλουν στην πρώην σύμμαχό τους, Ουγγαρία, και την κυριεύουν.

1970: Για πρώτη φορά στην ιστορία των δύο χωρών, οι ηγέτες της Δυτικής Γερμανίας Βίλι Μπραντ και της Ανατολικής Γερμανίας Βίλι Στοφ συναντώνται και συνομιλούν επίσημα. Η οστπολιτική στην πράξη.

1972: Το νέο κράτος Μπαγκλαντές (πρώην Ανατολικό Πακιστάν) υπογράφει σύμφωνο φιλίας με την Ινδία.

1991: Στο Βόρειο Ιράκ, Κούρδοι επαναστάτες κυριεύουν την πόλη Κέρκουκ, κέντρο παραγωγής πετρελαίου.

2004: Η Άννα Ψαρούδα Μπενάκη γίνεται η πρώτη γυναίκα που εκλέγεται πρόεδρος της Βουλής, καταλαμβάνοντας το τρίτο πολιτειακό αξίωμα (μετά τον πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον πρωθυπουργό). Κανένας δεν ψήφισε εναντίον της (163 υπέρ, 136 λευκά, ένα άκυρο).

2013: Η Βουλή της Κύπρου απορρίπτει το «κούρεμα» των καταθέσεων που θέλει να επιβάλλει στη χώρα το Eurogroup. Στην ψηφοφορία επί του νομοσχεδίου που εισηγήθηκε η κυβέρνηση, 36 βουλευτές ψηφίζουν κατά και κανένας υπέρ, με τους βουλευτές του κυβερνητικού κόμματος να απέχουν.

Η 19^η Μαρτίου στον πολιτισμό

19 Μαρτίου 1742

Ο «άνθρωπος πουλί»

Με κάθε μυστικότητα, ο μαρκήσιος ντε Μπακβίλ προχωρούσε το σχέδιο για την επίτευξη του μεγάλου σκοπού της ζωής του: Ήθελε να είναι ο πρώτος άνθρωπος που θα πετούσε. Ως την εποχή του, πολλοί είχαν προσπαθήσει. Όμως, όλοι είχαν γκρεμοτσακιστεί. Όλοι οι προηγούμενοι ήθελαν να μιμηθούν τα πουλιά και φορούσαν φτερά στα χέρια τους. Ο μαρκήσιος σκεφτόταν πως ο άνθρωπος δεν είναι πουλί. Για να πετάξει, λοιπόν, χρειαζόταν όχι δύο αλλά τέσσερα φτερά. Αυτό ήταν το μεγάλο μυστικό του. Χωρίς να προχωρήσει σε λεπτομέρειες, εκμυστηρεύτηκε στους φίλους του πως θα ήταν ο πρώτος άνθρωπος που θα πετούσε. Έβαλαν τα γέλια. Ο ντε Μπακβίλ τους έδωσε ραντεβού για τις 19 Μαρτίου 1742.

Το έμαθε όλο το Παρίσι. Την ορισμένη μέρα, πλήθος περιέργοι μαζεύτηκαν στις όχθες του Σηκουάνα, έξω από το σπίτι του μαρκήσιου. Ο ντε Μπακβίλ παρουσιάστηκε στη στέγη. Φορούσε ολόσωμο μαύρο ρούχο με κολλημένα στα μπράτσα και στις γάμπες του τέσσερα τεράστια φτερά. Στάθηκε στην άκρη της στέγης. Το πλήθος κοιτούσε βουβό. Ο μαρκήσιος πήδησε στο κενό. Η βουτιά διάρκεσε μερικά μέτρα. Με το φύσημα του ανέμου, πήρε μια σχεδόν οριζόντια κίνηση. Ο κόσμος ξέσπασε σε ζητωκραυγές: «Πετάει! Πετάει!».

Ο μαρκήσιος πλανιόταν ομαλά καθώς τα τεράστια φτερά τον συγκρατούσαν. Κατευθυνόταν προς την όχθη, όταν ένα πιο δυνατό φύσημα τον παράσυρε ψηλά, πάνω από τις στέγες. Έπειτα, άρχισε να πέφτει σα λιθάρι. Βρέθηκε στο κατάστρωμα μιας μαούνας που κινιόταν στο ποτάμι. Ο κόσμος έτρεξε να τον δει. Τα φτερά ήταν κομμάτια κι ο μαρκήσιος είχε κάταγμα στο πόδι. Ήταν, όμως, ευτυχισμένος: Είχε πετάξει!

1813: Γεννιέται ο Δαβίδ Λίβινγκστον, Σκοτσέζος εξερευνητής της αφρικανικής ηπείρου και ιεραπόστολος. Το 1855 ανακάλυψε τους καταρράκτες της Βικτόρια αλλά από το 1866 έπαψε να δίνει σημεία ζωής. Τον ανακάλυψε το 1871 στη ζούγκλα ο δημοσιογράφος Χένρι Στάνλει, απευθύνοντάς του την ιστορική φράση : «Ο δόκτωρ Λίβινγκστον, υποθέτω». Πέθανε το 1873.

1932: Εγκαινιάζεται η εντυπωσιακή γέφυρα στο Σίντνεϊ της Αυστραλίας.

1936: Γεννιέται στη Σουηδία η Ούρσουλα Αντρες, διάσημη από την πρώτη ταινία «Τζέιμς Μποντ» (εναντίον δρ Νο), το 1962.

1947: Η εθνική Ελλάδας στο μπάσκετ πετυχαίνει την πρώτη της εκτός έδρας νίκη (30 – 34 επί της Τουρκίας).

1950: Πεθαίνει ο Ένγκαρ Ράις Μπάροους, συγγραφέας της σειράς μυθιστορημάτων με ήρωα τον «Ταρζάν» ([βλ. 20/1/1984](#)). Είχε γεννηθεί την 1^η Σεπτεμβρίου 1875.

1964: Λειτουργεί το μεγάλο τούνελ των Άλπεων, που συνδέει την Ελβετία και την Ιταλία.

1989: Ιδρύεται ο ΠΣΑΚ (Πανελλήνιος Σύλλογος Αμειβομένων Καλαθοσφαιριστών).

2011: Η παγκόσμια ομοσπονδία αθλητισμού (IAAF) ανακοινώνει την τιμωρία της αθλήτριας Πηγής Δεβετζή με δύο χρόνων αποκλεισμό (μέχρι 8.12.2012), για αποφυγή ελέγχου ντόπινγκ στις 29 Μαΐου 2009.

2013: Η Βουλή της Κύπρου απορρίπτει το «κούρεμα» των καταθέσεων που θέλει να επιβάλλει στη χώρα το Eurogroup. Στην ψηφοφορία επί του νομοσχεδίου που εισηγήθηκε η κυβέρνηση, 36 βουλευτές ψηφίζουν κατά και κανένας υπέρ, με τους βουλευτές του κυβερνητικού κόμματος να απέχουν.

